

I

(Ανακοινώσεις)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ (ΕΚ) αριθ. 61/2002

η οποία καθορίστηκε από το Συμβούλιο στις 5 Νοεμβρίου 2002

για την έκδοση της οδηγίας 2002/.../ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ... ,
για την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών

(2002/C 299 E/01)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως
το άρθρο 80 παράγραφος 2,τις προτάσεις της Επιτροπής ⁽¹⁾,τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽³⁾,Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο
251 της Συνθήκης ⁽⁴⁾,

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Ο στόχος του άρθρου 49 της Συνθήκης είναι να αρθούν οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Κοινότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 51 της Συνθήκης, ο στόχος αυτός πρέπει να επιτευχθεί στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής μεταφορών, τηρουμένων, μεταξύ άλλων, των κανόνων της Συνθήκης για την προστασία του περιβάλλοντος.

⁽¹⁾ ΕΕ C 154 E της 29.5.2001, σ. 290 και ΕΕ C 181 E της 30.7.2002, σ. 160.

⁽²⁾ ΕΕ C 48 της 21.2.2002, σ. 122.

⁽³⁾ ΕΕ C 19 της 22.1.2001, σ. 3.

⁽⁴⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Νοεμβρίου 2001 (ΕΕ C 140 E της 13.6.2002, σ. 294). Κοινή θέση του Συμβουλίου της 5ης Νοεμβρίου 2002 και Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της ... (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

(2) Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4055/86 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1986 για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών και τρίτων χωρών ⁽⁵⁾ και τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92 του Συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 1992 για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών (θαλάσσιες ενδομεταφορές) ⁽⁶⁾, ο στόχος αυτός έχει επιτευχθεί όσον αφορά αυτές καθαυτές τις υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών.

(3) Οι λιμενικές υπηρεσίες έχουν βασική σημασία για την ορθή λειτουργία των θαλάσσιων μεταφορών, διότι συμβάλλουν ουσιαστικά στην αποδοτική χρήση των υποδομών θαλάσσιων μεταφορών.

(4) Στην Πράσινη Βίβλο του Δεκεμβρίου 1997 σχετικά με τους θαλάσσιους λιμένες και τις ναυτιλιακές υποδομές η Επιτροπή ανέφερε την πρόθεσή της να προτείνει νομοθετικό πλαίσιο, προκειμένου να επιτευχθεί πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών σε κοινοτικούς λιμένες με διεθνή κυκλοφορία.

(5) Ως ένα από τα μέτρα που θα βελτιώσουν το γενικό ανταγωνισμό τόσο εντός όσο και μεταξύ λιμένων της Κοινότητας, η διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών σε κοινοτικό επίπεδο αναμένεται να άρει τους υφιστάμενους περιορισμούς που εμποδίζουν την πρόσβαση των παρόχων λιμενικών υπηρεσιών και των αυτοεξυπηρετούμενων, να βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στους χρήστες των λιμένων, να αυξήσει την αποδοτικότητα και την ευελιξία, να συντελέσει στη μείωση του κόστους και, κατά συνέπεια, να συμβάλει στην προώθηση των θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων και των συνδυασμένων μεταφορών.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 378 της 31.12.1986, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε την τελευταία φορά από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3573/90 (ΕΕ L 353 της 17.12.1990, σ. 16).

⁽⁶⁾ ΕΕ L 364 της 12.12.1992, σ. 7.

- (6) Όταν η άδεια κατά την παρούσα οδηγία λαμβάνει τη μορφή σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 92/50/ΕΟΚ ⁽¹⁾, 93/36/ΕΟΚ ⁽²⁾, 93/37/ΕΟΚ ⁽³⁾ και 93/38/ΕΟΚ ⁽⁴⁾, εφαρμόζονται οι εν λόγω οδηγίες. Ομοίως, όταν η άδεια κατά την παρούσα οδηγία λαμβάνει τη μορφή σύμβασης δημόσιας υπηρεσίας που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3577/92, εφαρμόζεται ο εν λόγω κανονισμός. Τέλος, εφαρμόζονται, εφόσον ενδείκνυται, οι οδηγίες 89/48/ΕΟΚ ⁽⁵⁾, 92/51/ΕΟΚ ⁽⁶⁾ και 99/42/ΕΚ ⁽⁷⁾ σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- (7) Για τις συμβάσεις παροχής λιμενικών υπηρεσιών που έχουν ανατεθεί με διαδικασία πρόσκλησης υποβολής προσφορών βασιζόμενη σε άλλη νομοθετική πράξη της Κοινότητας δεν θα πρέπει να απαιτείται διαδικασία επιλογής σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.
- (8) Οι εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές έχουν οδηγήσει σε διαφορές των διαδικασιών που ακολουθούνται και έχουν δημιουργήσει ανασφάλεια δικαίου όσον αφορά τα δικαιώματα των παροχών λιμενικών υπηρεσιών και τα καθήκοντα των αρμοδίων αρχών. Ως εκ τούτου, είναι προς το συμφέρον της Κοινότητας να θεσπισθεί ένα κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο να καθορίζει βασικούς κανόνες για την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των παρόντων και των μελλοντικών παροχών υπηρεσιών και αυτοεξυπηρετούμενων, τους διαχειριστικούς φορείς των λιμένων καθώς και τις διαδικασίες έκδοσης αδειών και επιλογής.
- (9) Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης, ο στόχος της προτεινόμενης δράσης, δηλαδή η πρόσβαση οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου, εγκατεστημένου στην Κοινότητα, στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών, θα μπορούσε να επιτευχθεί καλύτερα με τη θέσπιση κοινών κανόνων για όλα τα κράτη μέλη. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα απολύτως αναγκαία για το σκοπό αυτό.
- (10) Η κοινοτική νομοθεσία για την πρόσβαση στις λιμενικές υπηρεσίες δεν θα πρέπει να αποκλείει την εφαρμογή άλλων κοινοτικών κανόνων, όπως οι κανόνες περί ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, ιδιαίτερα σε καταστάσεις μονοπωλίου.
- (11) Για να επιτευχθεί ο στόχος της παρούσας οδηγίας χωρίς να επιβληθεί πρόσθετη επιβάρυνση στους μικρότερους λιμένες, η οποία θα ήταν δυσανάλογη προς τα αναμενόμενα αποτελέσματα, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται στους λιμένες με συνολικό ετήσιο όγκο θαλάσσιας κυκλοφορίας που αντιστοιχεί στους «θαλάσσιους λιμένες διεθνούς σημασίας (κατηγορία Α)» όπως ορίζονται στην απόφαση αριθ. 1692/96/ΕΚ ⁽⁸⁾, χωρίς όμως να θίγεται η ευχέρεια των κρατών μελών να αποφασίζουν να εφαρμόσουν την παρούσα οδηγία και σε άλλους λιμένες. Κατά τον προσδιορισμό του συνολικού ετήσιου όγκου θαλάσσιας κυκλοφορίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να μη λαμβάνουν υπόψη τους την κυκλοφορία σε τμήματα του λιμένα που δεν είναι ανοικτά στη γενική εμπορική κυκλοφορία.
- (12) Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να εξαιρούν τους λιμένες κατεξοχήν εποχικού χαρακτήρα από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας εφόσον, έχουν διαπιστώσει την ύπαρξη επαρκούς επιπέδου πρόσβασης στην αγορά των πράξεων λιμενικών υπηρεσιών.
- (13) Δεδομένου ότι ένα σύστημα λιμένων της ίδιας γεωγραφικής περιοχής, όπως ορίζεται από ένα κράτος μέλος, υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς με τον επί μέρους λιμένα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να το αντιμετωπίσουν ομοίως ως επί μέρους λιμένα για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.
- (14) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν την ευχέρεια να επιλέγουν το πρότυπο διαχείρισης δύο ή περισσότερων λιμένων της ίδιας γεωγραφικής περιοχής, που θα μπορούσαν να περιληφθούν σε σύστημα λιμένων.
- (15) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίζουν μία ή περισσότερες αρχές για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η αρχή ή οι αρχές αυτές μπορούν να είναι δημόσιες ή ιδιωτικές και μπορούν να είναι αρμόδιες για ένα ή περισσότερα καθήκοντα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία και για έναν ή περισσότερους λιμένες.
- (1) Οδηγία 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 1992 για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών (ΕΕ L 209 της 24.7.1992, σ. 1). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε την τελευταία φορά από την οδηγία 2001/78/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 285 της 29.10.2001, σ. 1).
- (2) Οδηγία 93/36/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1993 περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών (ΕΕ L 199 της 9.8.1993, σ. 1). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε την τελευταία φορά από την οδηγία 2001/78/ΕΚ της Επιτροπής.
- (3) Οδηγία 93/37/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1993 περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων (ΕΕ L 199 της 9.8.1993, σ. 54). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε την τελευταία φορά από την οδηγία 2001/78/ΕΚ της Επιτροπής.
- (4) Οδηγία 93/38/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1993 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών (ΕΕ L 199 της 9.8.1993, σ. 84). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε την τελευταία φορά από την οδηγία 2001/78/ΕΚ της Επιτροπής.
- (5) Οδηγία 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1988 σχετικά με ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών (ΕΕ L 19 της 24.1.1989, σ. 16). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 206 της 31.7.2001, σ. 1).
- (6) Οδηγία 92/51/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 1992 σχετικά με ένα δεύτερο γενικό σύστημα αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης, το οποίο συμπληρώνει την οδηγία 89/48/ΕΟΚ (ΕΕ L 209 της 24.7.1992, σ. 25). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2001/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- (7) Οδηγία 1999/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουνίου 1999 για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης των προσόντων σχετικά με τις επαγγελματικές δραστηριότητες που καλύπτονται από τις οδηγίες ελευθέρωσης, καθώς και μεταβατικών μέτρων, και για τη συμπλήρωση του γενικού συστήματος αναγνώρισης των διπλωμάτων (ΕΕ L 201 της 31.7.1999, σ. 77).
- (8) Απόφαση αριθ. 1692/96/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 1996 περί των κοινοτικών προσανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΕΕ L 228 της 9.9.1996, σ. 1). Απόφαση όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση αριθ. 1346/2001/ΕΚ (ΕΕ L 185 της 6.7.2001, σ. 1).

- (16) Για λόγους αποδοτικής και ασφαλούς διαχείρισης του λιμένα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να απαιτούν να λαμβάνουν άδεια οι παροχείς πράξεων λιμενικών υπηρεσιών και οι αυτοεξυπηρετούμενοι. Τα κριτήρια για τη χορήγηση των εν λόγω αδειών θα πρέπει να είναι αντικειμενικά, διαφανή, αμερόληπτα, σχετικά και αναλογικά, θα πρέπει δε να δημοσιοποιούνται.
- (17) Τα κράτη μέλη, για να εξασφαλίσουν επαρκή πρόσβαση των υποψήφιων παροχών υπηρεσιών στη σχετική εκπαίδευση, όταν στα απαιτούμενα τεχνικά επαγγελματικά προσόντα περιλαμβάνεται ειδική γνώση του τόπου ή πείρα των τοπικών συνθηκών, δύνανται να υποχρεώσουν τους παροχείς υπηρεσιών που διαθέτουν τέτοια γνώση ή πείρα να παρέχουν την εκπαίδευση αυτή, ενδεχομένως έναντι πληρωμής.
- (18) Οι πάροχοι λιμενικών υπηρεσιών και οι αυτοεξυπηρετούμενοι πρέπει να έχουν το δικαίωμα να απασχολούν προσωπικό της επιλογής τους, συμμορφούμενοι με τους σχετικούς κανόνες όσον αφορά την απασχόληση, τους όρους εργασίας και άλλα κοινωνικά θέματα καθώς και την εκπαίδευση και την επαγγελματική επάρκεια.
- (19) Επειδή οι λιμένες καλύπτουν περιορισμένη γεωγραφική έκταση, ενίοτε η πρόσβαση στην αγορά δύναται να προσκρούει σε δεσμεύσεις που σχετίζονται με το χώρο ή τη χωρητικότητα, με την ασφάλεια της κυκλοφορίας ή περιβαλλοντικές απαιτήσεις. Σε τέτοιες περιπτώσεις και για να εξασφαλισθεί η γενική απόδοση των λιμένων, μπορεί να χρειάζεται να περιοριστεί ο αριθμός εγκεκριμένων παρόχων λιμενικών υπηρεσιών ενώ ταυτόχρονα θα τηρούνται οι υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας από τον πάροχο υπηρεσιών ή από το διαχειριστικό φορέα του λιμένα, καθώς και οι περιβαλλοντικοί κανόνες. Τα κριτήρια για τον περιορισμό θα πρέπει να είναι αντικειμενικά, διαφανή, αμερόληπτα, σχετικά και αναλογικά.
- (20) Στις περιπτώσεις που η αρμόδια αρχή, σύμφωνα με τη δημοσιοποιημένη πολιτική ανάπτυξης του λιμένα, καθορίζει το φάσμα των εμπορικών δραστηριοτήτων που πρέπει να εκτελούνται στο λιμένα ή σε τμήμα του λιμένα, αυτό δεν θα πρέπει να θεωρείται ως περιορισμός του αριθμού των παρόχων υπηρεσιών.
- (21) Στην περίπτωση περιορισμού του αριθμού των παρόχων υπηρεσιών, ο αριθμός αυτός θα πρέπει να είναι ο υψηλότερος κατάλληλος, ανάλογα με τις περιστάσεις. Οι πάροχοι υπηρεσιών θα πρέπει να επιλέγονται από την αρμόδια αρχή με διαφανή, αντικειμενική, ανοικτή και δίκαιη διαδικασία επιλογής και με αμερόληπτους κανόνες.
- (22) Προκειμένου μια διαδικασία επιλογής να είναι ανοικτή και διαφανής, θα πρέπει αυτή να δημοσιοποιείται στους σχετικούς κλάδους και να αποστέλλεται πλήρης τεκμηρίωση στους ενδιαφερομένους. Η απόφαση που απορρέει από τη διαδικασία επιλογής θα πρέπει να δημοσιοποιείται επίσης.
- (23) Έχει σημασία να εξασφαλισθεί ότι οι αποφάσεις και τα διαδικαστικά μέτρα, κατά την παρούσα οδηγία, λαμβάνονται και φαίνεται ότι λαμβάνονται βάσει των αρχών της διαφάνειας και της αποφυγής των διακρίσεων. Επομένως, όταν η αρμόδια αρχή που αποφασίζει περιορισμούς όσον αφορά μία ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες σε συγκεκριμένο λιμένα είναι η ίδια πάροχος της ίδιας ή παρεμφερούς υπηρεσίας στο λιμένα αυτό, οποιαδήποτε λήψη απόφασης σχετικά με περιορισμούς ή η έγκριση ή επίβλεψη της απόφασης αυτής θα πρέπει να ανατίθεται σε διαφορετική και ανεξάρτητη αρμόδια αρχή. Όταν η αρμόδια αρχή που διενεργεί διαδικασία επιλογής σε λιμένα αποτελεί η ίδια πάροχο της ίδιας ή παρεμφερούς υπηρεσίας στον εν λόγω λιμένα, η διαδικασία ή η έγκριση ή επίβλεψη της διαδικασίας αυτής θα πρέπει επίσης να ανατίθεται σε διαφορετική και ανεξάρτητη αρμόδια αρχή.
- (24) Ο διαχειριστικός φορέας του λιμένα δεν θα πρέπει να ασκεί διακριτική μεταχείριση μεταξύ παρόχων υπηρεσιών. Είναι ιδιαίτερα επιβεβλημένο να αποφεύγει κάθε διάκριση υπέρ επιχείρησης ή φορέα στον οποίο έχει συμφέροντα.
- (25) Στις περιπτώσεις που δεν κατέστη δυνατόν να εξευρεθεί κατάλληλος πάροχος υπηρεσιών μέσω της διαδικασίας επιλογής, ο διαχειριστικός φορέας του λιμένα θα πρέπει να δύναται να παρέχει ο ίδιος τη συγκεκριμένη υπηρεσία για περιορισμένο χρονικό διάστημα, εφόσον πληροί τα κριτήρια που έχουν τεθεί για τη χορήγηση άδειας και τηρεί την αρχή της διαφάνειας σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.
- (26) Ο φορέας εκμετάλλευσης τμήματος λιμένα που δεν είναι ανοικτό στη γενική εμπορική κυκλοφορία θα πρέπει να μπορεί να λαμβάνει από τα κράτη μέλη την άδεια να παρέχει τεχνικοναυτιλιακές υπηρεσίες σε σκάφη που εξυπηρετούνται εκεί σύμφωνα με κανόνες διαφορετικούς από εκείνους της παρούσας οδηγίας, εφόσον η ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών και του λιμένα είναι εγγυημένη.
- (27) Οι άδειες που χορηγούνται μέσω διαδικασίας επιλογής θα πρέπει να έχουν περιορισμένη χρονική διάρκεια, αλλά ταυτόχρονα να χορηγούνται για διάστημα που να επιτρέπει τη συνήθη απόσβεση και απόδοση των επενδύσεων. Είναι εύλογο να λαμβάνεται υπόψη, για τον καθορισμό του χρονικού διαστήματος ισχύος της άδειας, κατά πόσον ο πάροχος χρειάστηκε να επενδύσει σε στοιχεία του ενεργητικού ή όχι και, εάν ναι, κατά πόσον αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού είναι κινητά ή ακίνητα.
- (28) Οι επενδύσεις σε κινητά περιουσιακά στοιχεία που θεωρούνται ακριβά από την αρμόδια αρχή, όπως είναι οι γερανοί σταθερού πυλώνα πλοίου-ξηράς, οι γερανογέφυρες εκφόρτωσης και τα ειδικά ρυμουλκά, αντιμετωπίζονται ακριβώς όπως οι επενδύσεις σε ακίνητα περιουσιακά στοιχεία.
- (29) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επεκτείνουν υπάρχουσα άδεια ή/και να αρχίζουν διαδικασία επιλογής εκ των προτέρων εάν έχουν πραγματοποιηθεί ή πρόκειται να πραγματοποιηθούν σημαντικές επενδύσεις, προκειμένου να ενθαρρύνουν τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις υπό σταθερές συνθήκες και συνεπώς να συμβάλλουν στην ανάπτυξη των λιμένων.

- (30) Όπου είναι δυνατόν, θα πρέπει να επιτρέπεται η αυτοεξυπηρέτηση σύμφωνα με τους όρους της παρούσας οδηγίας, και τα τυχόν κριτήρια που καθορίζονται γι' αυτήν θα πρέπει να είναι τα ίδια με εκείνα που καθορίζονται για τους παρόχους λιμενικών υπηρεσιών για το ίδιο ή συγκρίσιμο είδος υπηρεσίας.
- (31) Η αυτοεξυπηρέτηση δεν θα πρέπει να παρεμποδίζει τη γενική αποδοτικότητα των λιμενικών εργασιών ή να μειώνει τις προδιαγραφές υγείας, κοινωνικής πολιτικής, ασφαλείας και εκπαίδευσης, σε σύγκριση με το υφιστάμενο προσωπικό, ιδίως κατά τις μεταβατικές περιόδους που προβλέπονται για τις υπάρχουσες άδειες, εφόσον απαιτείται.
- (32) Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν να υπόκειται η αυτοεξυπηρέτηση σε προηγούμενη άδεια, χορηγούμενη βάσει κριτηρίων που αφορούν, μεταξύ άλλων, την απασχόληση και κοινωνικά θέματα.
- (33) Θα πρέπει να ισχύουν ειδικοί κανόνες για την υπηρεσία πλοήγησης λόγω των ειδικών απαιτήσεων εκπαίδευσης και προσόντων που την χαρακτηρίζουν και της ανάγκης διατήρησης υψηλών προτύπων ασφαλείας.
- (34) Εν προκειμένω, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να μπορούν να αναγνωρίζουν τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της πλοήγησης και άλλων τεχνικοναυτιλιακών υπηρεσιών.
- (35) Η ενοικίαση εξοπλισμού δεν συνιστά λιμενική υπηρεσία αλλά θα πρέπει να συμμορφούται προς τις αρχές της διαφάνειας και της αποφυγής των διακρίσεων.
- (36) Είναι αναγκαίο να επιβληθεί στους διαχειριστικούς φορείς των λιμένων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, οι οποίοι επίσης ενεργούν ως πάροχοι υπηρεσιών, η υποχρέωση να τηρούν λογαριασμούς, για δραστηριότητες που αναπτύσσουν ως διαχειριστικοί φορείς, χωριστά από εκείνους που τηρούν για δραστηριότητες που αναπτύσσουν σε ανταγωνιστική βάση.
- (37) Η απαίτηση να τηρούνται χωριστοί λογαριασμοί για κάθε δραστηριότητα λιμενικών υπηρεσιών θα πρέπει να ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις που έχουν επιλεγεί για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών.
- (38) Θα πρέπει να προβλέπονται διαδικασίες προσφυγής κατά των αποφάσεων των αρμοδίων αρχών.
- (39) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει κατά κανέναν τρόπο τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών ή των αρμοδίων αρχών που αυτά ορίζουν, όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης, την ασφάλεια και την προστασία στους λιμένες, την προστασία του περιβάλλοντος καθώς και το διεθνές καθεστώς λιμένων, υδάτινων οδών και θαλάσσιων ζωνών.
- (40) Η εφαρμογή της εθνικής κοινωνικής νομοθεσίας δεν θα πρέπει να θίγεται κατά κανέναν τρόπο από την παρούσα οδηγία.
- (41) Η παρούσα κατάσταση στους κοινοτικούς λιμένες, με την πληθώρα μεθόδων και περιόδων ισχύος της άδειας και επιλογής και η απαραίτητη ασφάλεια δικαίου απαιτούν να καθοριστούν σαφή μεταβατικά μέτρα. Σε αυτά τα μέτρα θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ λιμένων όπου ο αριθμός παρόχων υπηρεσιών είναι περιορισμένος και λιμένων όπου δεν είναι. Μετά τη λήξη της περιόδου ισχύος των μεταβατικών μέτρων όλες οι άδειες θα πρέπει να χορηγούνται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.
- (42) Όταν ο αριθμός παρόχων λιμενικών υπηρεσιών δεν είναι περιορισμένος, δεν υπάρχει κανένας λόγος να αλλάξουν οι υφιστάμενες άδειες.
- (43) Οι υπάρχουσες άδειες και συμβάσεις θα πρέπει να αντιμετωπίζονται όπως ακριβώς οι νέες άδειες και συνεπώς να υπάγονται, στην περίπτωση περιορισμών, στις ίδιες μέγιστες διάρκειες που αρχίζουν από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.
- (44) Όταν ο αριθμός παρόχων υπηρεσιών είναι περιορισμένος ή περιορίζεται, η διάρκεια των υπαρχουσών αδειών θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται προς τη διάρκεια που ισχύει για τις νέες άδειες.
- (45) Έχει σημασία να εξασφαλισθεί ότι η παρούσα οδηγία θα ενθαρρύνει την ανάπτυξη νέων λιμένων και λιμενικών εγκαταστάσεων. Οποιαδήποτε σχετική επένδυση από εμπορικό φορέα σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες περί αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να θεωρείται ότι ήταν γενικά προσήγη.
- (46) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να απαιτεί από ένα κράτος μέλος να αναλάβει οποιαδήποτε ενέργεια η οποία αποτελεί στέρηση ιδιοκτησίας ή περιορισμό της άσκησης του σχετικού δικαιώματος αντίθετη προς τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, παρά μόνον εάν η εν λόγω στέρηση ή ο περιορισμός αιτιολογείται βάσει των γενικών αυτών αρχών και ένας εγκεκριμένος ή επιλεγείς πάροχος υπηρεσιών μπορεί να υποχρεωθεί να καταβάλει αποζημίωση για τη στέρηση αυτή ή για τον περιορισμό σύμφωνα με τις εν λόγω γενικές αρχές.
- (47) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει την εφαρμογή των κανόνων της Συνθήκης συγκεκριμένα, η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να εξασφαλίζει συμμόρφωση προς τους κανόνες αυτούς, ασκώντας, εν ανάγκη, όλες τις εξουσίες της εκ του άρθρου 86 της Συνθήκης.
- (48) Βάσει των εκθέσεων των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί σε αξιολόγηση, συνοδευόμενη, εάν ενδείκνυται, από πρόταση αναθεώρησής της,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Στόχος

1. Η ελευθερία παροχής λιμενικών υπηρεσιών στους θαλασσίους λιμένες ισχύει έναντι των παρόχων λιμενικών υπηρεσιών της Κοινότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

2. Η ελευθερία παροχής λιμενικών υπηρεσιών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς του λιμένα ή του συστήματος λιμένων για λόγους που ανάγονται στον διαθέσιμο χώρο ή τη χωρητικότητα, την ασφάλεια της θαλάσσιας κυκλοφορίας ή την πολιτική ανάπτυξης του λιμένα σύμφωνα, κατά περίπτωση, με τις απαιτήσεις ασφαλείας, περιβαλλοντικής προστασίας και με τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Ομοίως, οι υπηρεσίες οι σχετικές με τις υδάτινες οδούς πρόσβασης προς και από το λιμένα ή το σύστημα λιμένων είναι δυνατόν να υπαχθούν σε ειδικούς περιορισμούς ασφαλείας.

3. Στους παρόχους λιμενικών υπηρεσιών και τους αυτοεξυπηρετούμενους παρέχεται άνευ διακρίσεων πρόσβαση στη γενικώς προσιτή λιμενική υποδομή, στο μέτρο που τους χρειάζεται για την άσκηση των δραστηριοτήτων τους.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία ισχύει για τις λιμενικές υπηρεσίες που απαριθμούνται στο παράρτημα, οι οποίες παρέχονται για χρήστες του λιμένα είτε εντός της λιμενικής ζώνης είτε επί της υδάτινης οδού πρόσβασης στο λιμένα ή το σύστημα λιμένων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.

2. Η παρούσα οδηγία ισχύει για τους θαλάσσιους λιμένες ή σύστημα λιμένων στην επικράτεια ενός κράτους μέλους που είναι ανοικτοί στη γενική εμπορική θαλάσσια κυκλοφορία εφόσον ο μέσος ετήσιος όγκος θαλάσσιας κυκλοφορίας του λιμένα κατά τα προηγούμενα 3 έτη ήταν τουλάχιστον 1,5 εκατομμ. τόνοι φορτίου ή 200 000 επιβάτες.

Προς τούτο και κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν ότι δεν λαμβάνεται υπόψη η κίνηση που πραγματοποιείται σε μέρη του λιμένα τα οποία δεν είναι ανοικτά στη γενική εμπορική κίνηση.

3. Αν ο λιμένας φθάσει στο όριο εμπορευματικής κυκλοφορίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2, χωρίς να φθάσει στο αντίστοιχο όριο διακίνησης επιβατών, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται για λιμενικές υπηρεσίες που απευθύνονται αποκλειστικά σε επιβάτες. Αν η διακίνηση επιβατών, αλλά όχι η εμπορευματική κυκλοφορία, φθάσει στο όριο, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται για λιμενικές υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για εμπορεύματα.

4. Τα κράτη μέλη δύνανται να εφαρμόσουν την παρούσα οδηγία και σε άλλους λιμένες.

5. Τα κράτη μέλη δύνανται να αποκλείουν τους λιμένες κατεξοχήν εποχιακού χαρακτήρα από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εάν κρίνουν ότι εξασφαλίζεται κατάλληλο επίπεδο πρόσβασης στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών.

Ένας κατάλογος των λιμένων αυτών αναθεωρείται τακτικά και για πρώτη φορά εντός της πρώτης πενταετίας από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, στη συνέχεια δε ανά πενταετία, οι δε τροποποιήσεις κοινοποιούνται στην Επιτροπή προς ενημέρωση.

6. Η Επιτροπή δημοσιεύει προς ενημέρωση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, με βάση πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη, κατάλογο των λιμένων και των συστημάτων λιμένων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο. Ο κατάλογος δημοσιεύεται για πρώτη φορά εντός τριών μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και εν συνεχεία ετησίως.

7. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν να είναι οι πάροχοι λιμενικών υπηρεσιών εγκατεστημένοι στην Κοινότητα και τα σκάφη που χρησιμοποιούνται κυρίως για την παροχή λιμενικών υπηρεσιών να είναι νηολογημένα σε ένα κράτος μέλος και να φέρουν τη σημαία του.

8. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας τις υπηρεσίες επί των οποίων εφαρμόζεται το άρθρο 296 της Συνθήκης ή οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες ή των οποίων η εκτέλεση πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που ισχύουν στα οικεία κράτη μέλη ή όταν αυτό απαιτείται για την προστασία των βασικών συμφερόντων ασφαλείας του κράτους.

Άρθρο 3

Άλλη νομοθεσία

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των αρμόδιων αρχών, οι οποίες απορρέουν από τις οδηγίες 92/50/ΕΟΚ, 93/36/ΕΟΚ, 93/37/ΕΟΚ και 93/38/ΕΟΚ.

Ομοίως, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των συμβάσεων δημόσιας υπηρεσίας που έχουν συναφθεί βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3577/92.

2. Εάν μια από τις οδηγίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 καθιστά υποχρεωτική τη διαδικασία πρόσκλησης υποβολής προσφορών για κάθε σύμβαση παροχής υπηρεσίας, δεν εφαρμόζονται στη σύμβαση της σύμβασης τα άρθρα 9, 16 παράγραφοι 1 και 2, και 17 της παρούσας οδηγίας. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δύνανται να περιλάβουν στη διαδικασία πρόσκλησης υποβολής προσφορών για τις συμβάσεις αυτές ειδικούς κανόνες όσον αφορά τους λιμένες τους.

3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη, κατά περίπτωση, των υποχρεώσεων των αρμόδιων αρχών οι οποίες απορρέουν από τις οδηγίες 89/48/ΕΟΚ, 92/51/ΕΟΚ και 1999/42/ΕΚ σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση μεταξύ κρατών μελών της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Άρθρο 4

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

1. «θαλάσσιος λιμένας» ή «λιμένας», χερσαία και θαλάσσια περιοχή, η οποία διαθέτει έργα και εξοπλισμό που επιτρέπει, κυρίως, την υποδοχή πλοίων, τη φόρτωση και εκφόρτωσή τους, την αποθήκευση εμπορευμάτων, την παραλαβή και παράδοση των εμπορευμάτων αυτών και την επιβίβαση και αποβίβαση επιβατών,

2. «υδατίνη οδός πρόσβασης λιμένα», η πρόσβαση στο λιμένα από την ανοικτή θάλασσα μέσω, λ.χ. διαύλων ναυσιπλοΐας, ποταμών, διωρύγων και fjords,
3. «σύστημα λιμένων», δύο ή περισσότεροι λιμένες στην ίδια γεωγραφική ζώνη υπό τη διοίκηση ενιαίου διαχειριστικού φορέα,
4. «λιμένας κατεξοχήν εποχικού χαρακτήρα», λιμένας που φτάνει το 50 % του μέσου ετήσιου όγκου θαλάσσιας κυκλοφορίας κατά την προηγούμενη τριετία εντός τριών συνεχών μηνών,
5. «διαχειριστικός φορέας του λιμένα» ή «λιμενική αρχή» (εφεξής «διαχειριστικός φορέας του λιμένα»), φορέας ο οποίος, σε συνδυασμό ή μη με άλλες δραστηριότητες, έχει ως αποστολή, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις, τη διοίκηση και τη διαχείριση των λιμενικών υποδομών καθώς και το συντονισμό και, ανάλογα με την περίπτωση, τον έλεγχο των δραστηριοτήτων των παρόχων υπηρεσιών στο συγκεκριμένο λιμένα ή σύστημα λιμένων. Ενδέχεται να συνίσταται σε διαφορετικούς χωριστούς φορείς ή να είναι υπεύθυνος για πλείονες λιμένες,
6. «λιμενική υπηρεσία», οποιαδήποτε υπηρεσία που παρέχεται σε λιμένα και περιλαμβάνεται στο παράρτημα,
7. «πάροχος λιμενικών υπηρεσιών ή πάροχος υπηρεσιών», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο παρέχει ή επιθυμεί να παράσχει, έναντι αμοιβής, μία ή περισσότερες κατηγορίες λιμενικών υπηρεσιών,
8. «υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας», υποχρέωση που έχει θεσπισθεί από αρμόδια αρχή, για να εξασφαλίζεται επαρκής παροχή ορισμένων κατηγοριών λιμενικών υπηρεσιών,
9. «αυτοεξυπηρέτηση», η περίπτωση κατά την οποία μια επιχείρηση, η οποία κανονικά θα μπορούσε να αγοράζει λιμενικές υπηρεσίες, παρέχει για ίδιο λογαριασμό, χρησιμοποιώντας το δικό της τακτικό χερσαίο προσωπικό ή/και πλήρωμα και το δικό της εξοπλισμό, μία ή περισσότερες κατηγορίες λιμενικών υπηρεσιών,
10. «πιστοποιητικό εξαίρεσης πλοηγού», έγγραφο το οποίο εκδίδει η αρμόδια αρχή και με το οποίο παρέχεται εξαίρεση ή τροποποίηση της υποχρεωτικής πλοήγησης,
11. «άδεια», οποιαδήποτε άδεια, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων, η οποία επιτρέπει σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο να παρέχει μία ή περισσότερες κατηγορίες λιμενικών υπηρεσιών ή να αυτοεξυπηρετείται,
12. «περιορισμός του αριθμού των παρόχων», η κατάσταση στην οποία ο διαχειριστικός φορέας του λιμένα δεν επιτρέπει σε πάροχο, ο οποίος πληροί τα κριτήρια που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 για τη χορήγηση άδειας, να παρέχει μία ή περισσότερες κατηγορίες υπηρεσιών.

Άρθρο 5

Αρμόδιες αρχές

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να υπάρχουν αρμόδια αρχή ή αρχές υπεύθυνες για την εφαρμογή των άρθρων 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 16 και 25.

Άρθρο 6

Άδεια

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια αρχή να μπορεί να απαιτεί από τον πάροχο λιμενικών υπηρεσιών να λαμβάνει προηγούμενες άδειες, ενδεχομένως για περιορισμένη περίοδο, σύμφωνα με τους όρους των παραγράφων 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου. Η άδεια λογίζεται ως χορηγηθείσα στους παρόχους υπηρεσιών που επιλέγονται σύμφωνα με το άρθρο 9.

2. Τα κριτήρια για την χορήγηση αδειών από την αρμόδια αρχή πρέπει να είναι διαφανή, αμερόληπτα, αντικειμενικά, σχετικά και αναλογικά. Τα κριτήρια μπορούν να αφορούν, ανάλογα με την περίπτωση, μόνον:

- α) τα επαγγελματικά προσόντα του παρόχου και του προσωπικού που απασχολεί, την υγιή χρηματοοικονομική του κατάσταση και την επαρκή ασφαλιστική του κάλυψη,
- β) την ασφάλεια της ναυτιλίας ή την ασφάλεια του λιμένα ή της πρόσβασης σε αυτόν, των εγκαταστάσεών του, του εξοπλισμού και των ατόμων,
- γ) θέματα απασχόλησης και κοινωνικής πολιτικής,
- δ) περιβαλλοντικές απαιτήσεις,
- ε) την πολιτική ανάπτυξης του λιμένα.

Η άδεια μπορεί να περιλαμβάνει υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας που να αφορούν την ασφάλεια, την κανονικότητα, τη συνέχεια, την ποιότητα και την τιμή καθώς και τους όρους υπό τους οποίους μπορεί να παρέχεται η υπηρεσία.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν κανόνες για την πρόσβαση στο επάγγελμα καθώς και για τα πιστοποιητικά επάρκειας που πρέπει να αποκτώνται με εξετάσεις.

Επιπλέον, όταν στα απαιτούμενα τεχνικά επαγγελματικά προσόντα περιλαμβάνεται ειδική γνώση του τόπου ή πείρα των τοπικών συνθηκών, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι υπάρχει επαρκής πρόσβαση των υποψήφιων παρόχων υπηρεσιών στη σχετική εκπαίδευση υπό διαφανείς και αμερόληπτους όρους, ενδεχομένως έναντι πληρωμής.

4. Τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δημοσιοποιούνται, οι δε πάροχοι λιμενικών υπηρεσιών ενημερώνονται εκ των προτέρων σχετικά με τη διαδικασία απόκτησης άδειας. Η παρούσα απαίτηση ισχύει ομοίως όταν μια άδεια συνδέει την παροχή υπηρεσίας με μια επένδυση σε ακίνητα.

5. Ο πάροχος λιμενικών υπηρεσιών ο οποίος εκτελεί την υπηρεσία που καλύπτεται από την άδεια μπορεί να απασχολεί προσωπικό της επιλογής του, εφόσον αυτό πληροί τα κριτήρια που καθορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 και σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους όπου παρέχει τις υπηρεσίες, εφόσον η νομοθεσία αυτή δεν αντιβαίνει προς την κοινοτική νομοθεσία.

6. Η αρμόδια αρχή μπορεί να τροποποιεί ή να ανακαλεί μια άδεια εάν δεν πληρούνται τα κριτήρια της παραγράφου 2.

Άρθρο 7

Πολιτική αναπτύξεως λιμένος

Η αρμόδια αρχή μπορεί να καθορίζει, κατά περίπτωση, το φάσμα των εμπορικών δραστηριοτήτων που πρέπει να εκτελούνται στον λιμένα ή σε τμήμα του λιμένα και ιδίως τις κατηγορίες φορτίων που πρέπει να διακινούνται και το λιμενικό χώρο ή χωρητικότητα που παραχωρείται για τις δραστηριότητες αυτές, σύμφωνα με τη δημοσιοποιημένη πολιτική ανάπτυξης του λιμένα, χωρίς αυτό να συνιστά περιορισμό του αριθμού των παρόχων.

Άρθρο 8

Περιορισμοί

1. Το παρόν άρθρο καθώς και τα άρθρα 9 και 12 ισχύουν μόνον για μία ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες όταν υπάρχει περιορισμός του αριθμού παρόχων για αυτήν ή αυτές τις υπηρεσίες στο λιμένα ή το σύστημα λιμένων.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η αρμόδια αρχή περιορίζει τον αριθμό παρόχων λιμενικών υπηρεσιών μόνον για λόγους δεσμεύσεων που οφείλονται στο διαθέσιμο χώρο ή τη διαθέσιμη χωρητικότητα, για λόγους ασφαλείας ή λόγω απαιτήσεων βάσει των περιβαλλοντικών ρυθμίσεων. Σε περίπτωση περιορισμού του αριθμού των παρόχων, η αρμόδια αρχή πρέπει:

- α) να ενημερώνει τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την κατηγορία ή τις κατηγορίες λιμενικών υπηρεσιών και, κατά περίπτωση, το συγκεκριμένο τμήμα του λιμένα όπου ισχύουν οι περιορισμοί καθώς και σχετικά με τους λόγους των περιορισμών αυτών,
- β) να επιτρέπουν το μέγιστο δυνατό αριθμό παρόχων υπηρεσιών που είναι κατάλληλος υπό τις δεδομένες συνθήκες.

Άρθρο 9

Διαδικασία επιλογής

1. Εάν ο αριθμός παρόχων λιμενικών υπηρεσιών έχει περιορισθεί από την αρμόδια αρχή βάσει του άρθρου 8, αυτή λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσει διαφανή και αντικειμενική διαδικασία επιλογής, με χρήση αναλογικών, αμερόληπτων και σχετικών κριτηρίων.

2. Η αρμόδια αρχή δημοσιοποιεί, προς γενική ενημέρωση στους σχετικούς κλάδους στην Κοινότητα, πρόσκληση προς τους ενδιαφερομένους να συμμετάσχουν στη διαδικασία επιλογής.

Η δημοσίευση αυτή πραγματοποιείται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* για τις άδειες που αφορούν το άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχείο β), για όλες δε τις λοιπές άδειες με οποιονδήποτε ενδεδειγμένο τρόπο δια του οποίου οι αναγκαίες πληροφορίες μπορούν να τεθούν εγκαίρως στη διάθεση παντός ενδιαφερομένου.

3. Η αρμόδια αρχή μεριμνά ώστε ο πλήρης φάκελος να διατίθεται στους ενδιαφερομένους που τον ζητούν. Ο φάκελος που διατίθεται στους υποψηφίους παρόχους περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) κριτήρια χορήγησης άδειας θεσπισθέντα σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 καθώς και κριτήρια επιλογής, τα οποία καθορίζουν τις στοιχειώδεις απαιτήσεις της αρχής,
- β) κριτήρια ανάθεσης, βάσει των οποίων η αρχή θα επιλέξει μεταξύ των προτάσεων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής,
- γ) ρυθμιστικούς και οργανωτικούς όρους για την παροχή της υπηρεσίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται οι απαιτήσεις που θα καλύπτονται από την άδεια και επισημαίνονται τυχόν υλικά και άυλα στοιχεία του ενεργητικού που πρόκειται να τεθούν στη διάθεση του επιλεγόμενου παρόχου υπηρεσίας, μαζί με τους σχετικούς όρους και εφαρμοστέους κανόνες,
- δ) ποινές και όρους που διέπουν την ακύρωση σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, και
- ε) το χρονικό διάστημα ισχύος της άδειας.

4. Η διαδικασία πρέπει να προβλέπει ότι μεταξύ της αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών και της τελικής προθεσμίας για την παραλαβή των προσφορών μεσολαβεί χρονικό διάστημα τουλάχιστον 52 ημερών.

5. Για κάθε διαδικασία, η αρμόδια αρχή δημοσιοποιεί την απόφαση στην οποία καταλήγει η διαδικασία επιλογής.

Άρθρο 10

Ουδετερότητα διαδικασίας επιλογής

Αν η αρμόδια αρχή η οποία αποφασίζει για περιορισμούς σε σχέση με μία ή περισσότερες υπηρεσίες σε συγκεκριμένο λιμένα ή διενεργεί τη διαδικασία επιλογής για την υπηρεσία αυτήν στον εν λόγω λιμένα είναι η ίδια πάροχος της ίδιας ή παρεμφερούς υπηρεσίας ή υπηρεσιών ή ασκεί άμεσο ή έμμεσο έλεγχο επί παρόχου της ίδιας ή παρεμφερούς υπηρεσίας ή υπηρεσιών στον εν λόγω λιμένα, τα κράτη μέλη ορίζουν διαφορετική και ανεξάρτητη αρμόδια αρχή και της αναθέτουν την λήψη απόφασης για περιορισμούς ή την έγκριση ή επίβλεψη της εκτέλεσης της απόφασης αυτής ή τη διαδικασία επιλογής ή την έγκριση ή επίβλεψη της διαδικασίας αυτής.

Άρθρο 11

Ειδικές καταστάσεις

1. Εάν, κατόπιν διαδικασίας επιλογής δυνάμει του άρθρου 9, δεν κατέστη δυνατόν να εξευρεθεί κατάλληλος πάροχος υπηρεσιών για μια συγκεκριμένη λιμενική υπηρεσία, ο διαχειριστικός φορέας του λιμένα μπορεί, υπό τους όρους του άρθρου 16 παρ. 1, να αναλάβει ο ίδιος την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας για χρονικό διάστημα το οποίο είναι οπωσδήποτε μικρότερο των 5 ετών.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στο φορέα εκμετάλλευσης ενός τμήματος λιμένα, το οποίο δεν είναι ανοικτό στη γενική εμπορική κυκλοφορία, να εξασφαλίζει την παροχή τεχνικο-ναυτιλιακών υπηρεσιών σε σκάφη που εξυπηρετούνται εκεί σύμφωνα με κανόνες διαφορετικούς των άρθρων 8 και 9 εφόσον είναι εγγυημένη η ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών και του λιμένα.

Άρθρο 12

Διάρκεια

Οι πάροχοι λιμενικών υπηρεσιών επιλέγονται για περιορισμένο χρονικό διάστημα που καθορίζεται σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Όταν δεν πραγματοποιούνται επενδύσεις θεωρούμενες σημαντικές από την αρμόδια αρχή προκειμένου να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, η μέγιστη διάρκεια ισχύος της άδειας είναι 10 έτη.
2. Όταν πραγματοποιούνται επενδύσεις θεωρούμενες σημαντικές από την αρμόδια αρχή σε:
 - α) κινητά περιουσιακά στοιχεία, το μέγιστο χρονικό διάστημα είναι 15 έτη,
 - β) ακίνητα και κινητά περιουσιακά στοιχεία που θεωρούνται ακριβά από την αρμόδια αρχή, το μέγιστο χρονικό διάστημα είναι 36 έτη, ανεξαρτήτως του κατά πόσον η κυριότητά τους θα περιέλθει στο διαχειριστικό φορέα του λιμένα.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν ενδεχόμενη παράταση της ισχύος υφιστάμενης άδειας, για χρονικό διάστημα δέκα ετών, μία φορά κατά τη διάρκεια των τελευταίων 10 ετών ισχύος της άδειας, εφόσον έχουν γίνει ή έχουν συναφθεί αμετακλήτως σημαντικές επενδύσεις σε ακίνητα και κινητά περιουσιακά στοιχεία τα οποία θεωρούνται ακριβά από την αρμόδια αρχή.

Όταν οι επενδύσεις του παρόχου υπηρεσίας περιλαμβάνουν τόσο κινητά όσο και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, το μέγιστο χρονικό διάστημα είναι το μεγαλύτερο εκ των προβλεπόμενων.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν διαδικασία σύμφωνα με τη οποία, όταν ο πάροχος υπηρεσίας σκοπεύει να πραγματοποιήσει ή να συνάψει αμετακλήτως σημαντικές επενδύσεις πριν από την λήξη ισχύος της υφιστάμενης άδειας και όταν είναι δυνατόν να αποδειχθεί ότι οι επενδύσεις αυτές συνεπάγονται βελτίωση

της γενικής αποδοτικότητας της υπηρεσίας, μπορεί να ζητήσει από την αρμόδια αρχή να κινήσει διαδικασία επιλογής σύμφωνα με το άρθρο 9 για νέα άδεια πριν από τη λήξη ισχύος της εν λόγω άδειας.

Άρθρο 13

Αυτοεξυπηρέτηση

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να επιτρέπουν, στο μέτρο του δυνατού, να παρέχεται αυτοεξυπηρέτηση σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια αρχή να περιορίζει την αυτοεξυπηρέτηση μόνον εφόσον συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι που είναι σύμφωνοι και σχετικοί με τους λόγους περιορισμού κατά το άρθρο 8.

2. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την εφαρμογή των εθνικών κανόνων περί απασχόλησης και κοινωνικών θεμάτων, εφόσον οι κανόνες αυτοί είναι σύμφωνοι με το κοινοτικό δίκαιο και τις διεθνείς υποχρεώσεις της Κοινότητας και του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

3. Όταν η αυτοεξυπηρέτηση υπόκειται σε άδεια, τα κριτήρια χορήγησής της πρέπει να είναι τα ίδια με εκείνα που ισχύουν για παρόχους της ίδιας ή παρεμφερούς λιμενικής υπηρεσίας, εφόσον είναι σχετικά.

4. Όταν για την αυτοεξυπηρέτηση πρέπει να καταβάλλεται τέλος ως συμβολή στις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας για τεχνικοναυτιλιακές υπηρεσίες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να εκτελεσθούν από τους αυτοεξυπηρετούμενους, το τέλος καθορίζεται βάσει αντικειμενικών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων.

Άρθρο 14

Πλοήγηση

1. Όσον αφορά συγκεκριμένα την υπηρεσία της πλοήγησης, τα κράτη μέλη μπορούν να εξαρτούν την χορήγηση άδειας σύμφωνα με το άρθρο 6 από ιδιαίτερα αυστηρά κριτήρια σχετικά με την ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών και τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

Οι αρμόδιες αρχές μπορούν επίσης να αναγνωρίσουν τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της πλοήγησης και να θεσπίσουν για την υπηρεσία αυτή τους οργανωτικούς κανόνες που κρίνουν κατάλληλους για λόγους ασφάλειας και υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας, διαθέτοντας ιδίως τη δυνατότητα, όταν το απαιτούν οι συνθήκες σε ένα λιμένα ή ομάδα λιμένων ή/και οι συνθήκες πρόσβασης, να παρέχουν αποκλειστικά οι ίδιες τη συγκεκριμένη υπηρεσία ή να την αναθέτουν, ενδεχομένως απ' ευθείας, σε ένα μόνο πάροχο. Μπορούν ιδίως να απαιτούν την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας από ειδικευμένα άτομα τα οποία πληρούν δικαίους και αμερόληπτους όρους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

2. Η αρμόδια αρχή μπορεί να περιορίζει την αυτοεξυπηρέτηση στη χορήγηση πιστοποιητικών εξαίρεσης πλοηγού ή στην απαλλαγή ορισμένων κατηγοριών πλοίων από την υποχρεωτική πλοήγηση. Στην περίπτωση αυτή, οι όροι για τη χορήγηση πιστοποιητικού εξαίρεσης πλοηγού ή για την απαλλαγή από την υποχρεωτική πλοήγηση είναι σχετικοί, αντικειμενικοί, διαφανείς και αμερόληπτοι.

3. Όσον αφορά την πλοήγηση, η μέγιστη διάρκεια ισχύος της άδειας κατά το άρθρο 12 παράγραφος 1 είναι 10 έτη.

Άρθρο 15

Λογιστικές διατάξεις

Οι επιλεγόμενοι πάροχοι υπηρεσιών τηρούν χωριστούς λογαριασμούς για κάθε σχετική λιμενική υπηρεσία. Η τήρηση των λογαριασμών ακολουθεί την τρέχουσα εμπορική πρακτική και τις γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές.

Άρθρο 16

Διαφάνεια

1. Όταν ο διαχειριστικός φορέας του λιμένα παρέχει λιμενικές υπηρεσίες, πρέπει να πληροί τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 6 παρ. 2 και να διαχωρίζει από τους λογαριασμούς των λοιπών δραστηριοτήτων του τους λογαριασμούς για κάθε μία από τις δραστηριότητες λιμενικών υπηρεσιών που παρέχει. Η τήρηση των λογαριασμών πρέπει να είναι σύμφωνη με την τρέχουσα εμπορική πρακτική και τις γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές, ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

- α) οι εσωτερικοί λογαριασμοί που αντιστοιχούν στις διάφορες δραστηριότητες είναι χωριστοί,
 - β) όλες οι δαπάνες και τα έσοδα καταλογίζονται ή κατανέμονται ορθώς, με βάση αρχές αναλυτικής λογιστικής που εφαρμόζονται συνεπώς και δικαιολογούνται αντικειμενικώς,
 - γ) έχουν οριστεί σαφώς οι αρχές της αναλυτικής λογιστικής, με βάση τις οποίες τηρούνται οι χωριστοί λογαριασμοί.
2. Η έκθεση του ελεγκτή για τους ετήσιους λογαριασμούς πρέπει να αναφέρει την ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών μεταξύ της δραστηριότητας λιμενικών υπηρεσιών του διαχειριστικού φορέα του λιμένα και των λοιπών δραστηριοτήτων του. Η έκθεση του ελεγκτή φυλάσσεται από τα κράτη μέλη και διατίθεται στην Επιτροπή, εάν ζητηθεί.

Μια χωριστή έκθεση λογιστικού ελέγχου μπορεί να θεωρηθεί επαρκής εφόσον περιέχει τα ίδια στοιχεία.

3. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών εκ της οδηγίας 80/723/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 1980, περί της διαφάνειας των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών και των δημόσιων επιχειρήσεων⁽¹⁾.

Άρθρο 17

Προσφυγές

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε πας έχων έννομο συμφέρον να έχει το δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων ή συγκεκριμένων μέτρων που λαμβάνονται, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, από τις αρμόδιες αρχές ή τον διαχειριστικό φορέα του λιμένα.

2. Αν απορριφθεί αίτηση για πρόσβαση στην παροχή λιμενικών υπηρεσιών, δυνάμει της παρούσας οδηγίας, ο ή οι υποψήφιοι ενημερώνονται σχετικά με τους λόγους για τους οποίους δεν τους χορηγήθηκε άδεια ή δεν επελέγησαν. Οι λόγοι αυτοί πρέπει να είναι αντικειμενικοί, αμερόληπτοι, βάσιμοι και δεόντως τεκμηριωμένοι. Ο υποψήφιος πρέπει να έχει στη διάθεσή του διαδικασίες προσφυγής. Πρέπει να χωρεί προσφυγή ενώπιον εθνικού δικαστηρίου ή δημόσιας αρχής ανεξαρτήτων, όσον αφορά την οργάνωση, τη χρηματοδότηση, τη νομική δομή και τη λήψη αποφάσεων, από την αρμόδια αρχή ή το διαχειριστικό φορέα του συγκεκριμένου λιμένα και από οποιονδήποτε πάροχο υπηρεσιών.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τα όργανα προσφυγής υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο.

Άρθρο 18

Ασφάλεια, προστασία και περιβαλλοντική προστασία

Η παρούσα οδηγία ουδόλως θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών ή των αρμόδιων αρχών που έχουν οριστεί από αυτά, όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης, την ασφάλεια και την προστασία στους λιμένες καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρο 19

Κοινωνική προστασία

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την εφαρμογή της κοινωνικής νομοθεσίας των κρατών μελών, περιλαμβανομένων των διατάξεων για την απασχόληση προσωπικού από πάροχο υπηρεσίας ο οποίος λαμβάνει άδεια κατόπιν διαδικασίας επιλογής. Τα κοινωνικά πρότυπα δεν πρέπει να είναι χαμηλότερα από εκείνα που ορίζει η ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία.

Άρθρο 20

Διεθνές καθεστώς

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά το διεθνές καθεστώς λιμένων, υδατινών οδών και θαλασσίων ζωνών.

Άρθρο 21

Μεταβατικά μέτρα

1. Το παρόν άρθρο ισχύει για κάθε άδεια υφισταμένη κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της παρούσας οδηγίας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 195 της 29.7.1980, σ. 35. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2000/52/ΕΚ (ΕΕ L 193 της 29.7.2000, σ. 75).

2. Εάν ο αριθμός παρόχων λιμενικών υπηρεσιών σε ένα λιμένα δεν περιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 8, οι υφιστάμενες άδειες δύνανται να παραμείνουν σε ισχύ αμετάβλητες, έως ότου ο αριθμός τους γίνει περιορισμένος.

3. Εάν ο αριθμός παρόχων λιμενικών υπηρεσιών σε ένα λιμένα είναι περιορισμένος, οι υπάρχουσες άδειες μπορούν να εξακολουθήσουν ισχύουσες αμετάβλητες έως τη λήξη τους, χωρίς όμως να υπερβούν τις διάρκειες που προβλέπονται στα άρθρα 12 και 14 παράγραφος 3, υπολογιζόμενες από την ημερομηνία ενσωμάτωσης της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

Εάν ο αριθμός παρόχων λιμενικών υπηρεσιών σε ένα λιμένα περιορισθεί μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας, οι υπάρχουσες άδειες μπορούν να εξακολουθήσουν ισχύουσες αμετάβλητες έως τη λήξη τους, χωρίς όμως να υπερβούν τις διάρκειες που προβλέπονται στα άρθρα 12 και 14 παράγραφος 3, υπολογιζόμενες από την ημερομηνία εμφάνισης του εν λόγω περιορισμού.

Όταν η άδεια προκύπτει από την κυριότητα ενός λιμένα, η μέγιστη διάρκεια είναι 36 έτη.

4. Μετά την εκπονή των μεταβατικών περιόδων, όλες οι άδειες πρέπει να είναι σύμφωνες προς την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 22

Νέος λιμένας ή νέο τμήμα λιμένα

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι χορηγούνται άδειες χωρίς περαιτέρω απαιτήσεις σε επενδυτή ή επενδυτές οι οποίοι χρηματοδότησαν και κατασκεύασαν από κοινού νέο λιμένα ή νέο τμήμα λιμένα, περιλαμβανομένης της βασικής υποδομής, και οι οποίοι επιθυμούν να παρέχουν λιμενικές υπηρεσίες, εφόσον η επενδυτική ευκαιρία ήταν γενικώς προσιτή.

2. Όταν η απόφαση σχετικά με την κατασκευή νέου λιμένα ή νέου τμήματος λιμένα εξαρτάται από την παράλληλη απόφαση μελλοντικού παρόχου υπηρεσιών να συνάψει αμετακλήτως σημαντικές επενδύσεις στον εν λόγω νέο λιμένα ή το νέο τμήμα λιμένα, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι στο συγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών χορηγούνται άδειες χωρίς περαιτέρω απαιτήσεις στην περίπτωση περιορισμού του αριθμού των μελλοντικών παρόχων υπηρεσιών, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν ανοικτή, αμερόληπτη και διαφανή διαδικασία.

3. Οι άδειες των παραγράφων 1 και 2 χορηγούνται για περιορισμένο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με το άρθρο 12, είτε για μέγιστο χρονικό διάστημα 40 ετών.

Άρθρο 23

Αποζημίωση

Οι εγκεκριμένοι πάροχοι υπηρεσιών είναι δυνατόν να κληθούν να πληρώσουν αποζημίωση σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες σε προηγούμενους παρόχους υπηρεσιών ή σε οποιοδήποτε άλλο ενδιαφερόμενο.

Άρθρο 24

Ενημερωτική έκθεση και αναθεώρηση

Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας το αργότερο ... (*).

Με βάση τις εκθέσεις των κρατών μελών, η Επιτροπή θα προβεί σε αξιολόγηση της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας από τα κράτη μέλη, συνοδευόμενη, εφόσον ενδείκνυται, από πρόταση αναθεώρησής της.

Άρθρο 25

Εφαρμογή

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο ... (**). Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 26

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 27

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

...

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

(*) 5 έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.

(**) 2 έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ

1. Τεχνικοναυτιλιακές υπηρεσίες
 - α) Πλοήγηση, εντός των ορίων του άρθρου 14,
 - β) Ρυμούλκηση,
 - γ) Ελλιμενισμός.
 2. Εργασίες διακίνησης φορτίου, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η φορτοεκφόρτωση, η στοιβάση, η μεταφόρτωση και οι λοιπές μεταφορές εντός του τερματικού σταθμού.
 3. Επιβατικές υπηρεσίες (συμπεριλαμβανομένης της επιβίβασης και της αποβίβασης).
-

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης (άρθρο 251 της ΣΕΚ), το Συμβούλιο κατέληξε, στις 17 Ιουνίου 2002, σε πολιτική συμφωνία σχετικά με το σχέδιο οδηγίας για την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών ⁽¹⁾. Έπειτα από νομική και γλωσσική επεξεργασία, το Συμβούλιο καθόρισε την κοινή θέση του στις 5 Νοεμβρίου 2002.

Λαμβάνοντας τη θέση αυτή, το Συμβούλιο έλαβε υπόψη του τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατά την πρώτη ανάγνωσή του στις 14 Νοεμβρίου 2001 ⁽²⁾, καθώς επίσης και τις γνώμες της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽³⁾ και της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽⁴⁾.

Ο κυριότερος στόχος της πρότασης είναι η θέσπιση κοινού νομικού πλαισίου για την εξασφάλιση ελεύθερης πρόσβασης στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών υπό διαφανείς και ίσους όρους σε λιμένες των κρατών μελών με γενική εμπορική κυκλοφορία, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και τη μείωση του κόστους των υπηρεσιών αυτών και, συνεπώς, την ενθάρρυνση της ναυτιλίας και των συνδυασμένων μεταφορών. Σκοπός της πρότασης είναι η εξισορρόπηση της εφαρμογής των γενικών αρχών της Συνθήκης με την πολυσύνθετη πραγματικότητα που επικρατεί στον λιμενικό τομέα, επιτρέποντας τον περιορισμό του αριθμού των παρόχων λιμενικών υπηρεσιών λαμβανομένων υπόψη των ειδικών χαρακτηριστικών κάθε λιμένα, καθώς και η θέσπιση των κανόνων που θα εγγυώνται ότι οι διαδικασίες επιλογής των παρόχων είναι σαφείς και διαφανείς.

II. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΘΕΣΗΣ

Δυνάμει του άρθρου 49 παράγραφος 1 της Συνθήκης, το Συμβούλιο υποστηρίζει τον στόχο της καθιέρωσης συστηματικών κανόνων για την εξασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών υπό διαφανείς και ίσους όρους. Ωστόσο, θεωρεί παράλληλα σημαντικό να ληφθεί υπόψη η πολυπλοκότητα και η ποικιλομορφία του λιμενικού τομέα.

Κατά κανόνα, θα πρέπει να υπερισχύσει η ελευθερία στην παροχή λιμενικών υπηρεσιών και να αρθούν οι περιορισμοί που παρεμποδίζουν την πρόσβαση σε αυτήν την αγορά. Κατά τη γνώμη του Συμβουλίου, καμία συγκεκριμένη υπηρεσία δεν θα πρέπει να αποκλείεται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

Ωστόσο, ένα κοινό νομοθετικό πλαίσιο θα πρέπει να είναι επίσης συμβατό με τις διάφορες καταστάσεις που επικρατούν στους λιμένες της Κοινότητας, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τη θέση τους, το μέγεθός τους και τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιων υπηρεσιών.

Ομοίως, είναι σημαντικό κατά τη γνώμη του Συμβουλίου, η ελευθερία παροχής υπηρεσιών να μην θέτει σε κίνδυνο τη ναυτική ασφάλεια και την προστασία του περιβάλλοντος, ούτε να υποβαθμίζει τα κοινωνικά πρότυπα και τις συνθήκες απασχόλησης.

Ως εκ τούτου, η πρόσβαση στην παροχή λιμενικών υπηρεσιών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς όσον αφορά τη χωρητικότητα ενός λιμένα ή τον διαθέσιμο χώρο του, την ασφάλεια της θαλάσσιας κυκλοφορίας και τις απαιτήσεις ασφαλείας, περιβαλλοντικής προστασίας ή/και τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Στις περιπτώσεις όπου ισχύουν τέτοιοι περιορισμοί, οι πάροχοι λιμενικών υπηρεσιών θα πρέπει να επιλέγονται με διαφανή και αμερόληπτη διαδικασία.

Το Συμβούλιο πιστεύει ότι η εφαρμογή κοινών κανόνων που να διέπουν την ελευθερία παροχής λιμενικών υπηρεσιών θα πρέπει να είναι αναλογική και να επιβάλλει υπερβολικά διοικητικά βάρη στον τομέα αυτόν. Κατά συνέπεια συμφωνεί ότι η υποχρεωτική εφαρμογή της οδηγίας θα πρέπει να περιοριστεί σε λιμένες ενός σχετικού μεγέθους, ενώ παράλληλα να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν την οδηγία και σε άλλους λιμένες.

⁽¹⁾ Η Επιτροπή υπέβαλε την τροποποιημένη πρότασή της στις 19 Φεβρουαρίου 2002 (ΕΕ C 181 E της 30.7.2002, σ. 160).

⁽²⁾ ΕΕ C 140 της 13.6.2002, σ. 166.

⁽³⁾ ΕΕ C 48 της 21.2.2002, σ. 122.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 19 της 22.1.2002, σ. 3.

Προκειμένου να αποσαφηνισθεί το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και με σκοπό τη συνέπεια της κοινοτικής νομοθεσίας στον τομέα των μεταφορών, το πεδίο εφαρμογής έχει καθοριστεί με αναφορά στους λιμένες που έχουν υπαχθεί στην κατηγορία «θαλάσσιοι λιμένες διεθνούς σημασίας (κατηγορία Α)» στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τα διευρωπαϊκά δίκτυα. Καθίσταται επίσης σαφές ότι δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η κυκλοφορία σε τμήματα ενός λιμένα που δεν είναι ανοικτά στη γενική εμπορική κυκλοφορία. Ωστόσο, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να εφαρμόζουν την οδηγία και σε λιμένες άλλης κατηγορίας. Τέλος, προκειμένου να μην επιβάλλονται δυσανάλογα βάρη σε μερικούς λιμένες, παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να αποκλείουν λιμένες με σημαντική εποχική κυκλοφορία από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

Σύμφωνα με τον γενικό στόχο της οδηγίας, το Συμβούλιο συμμερίζεται την άποψη ότι θα πρέπει να επιτρέπεται η αυτοεξυπηρέτηση, οποτεδήποτε είναι δυνατό, σύμφωνα με τους ίδιους όρους όπως και για τις λιμενικές υπηρεσίες εν γένει και ότι δεν θα πρέπει αυτή να υπόκειται σε άλλους περιορισμούς από εκείνους που ισχύουν για τις ίδιες ή συγκρίσιμες λιμενικές υπηρεσίες. Ωστόσο, όπως υπογραμμίζεται στην κοινή θέση, η αυτοεξυπηρέτηση δεν θα πρέπει να παρεμποδίζει τη γενική αποδοτικότητα των λιμενικών εργασιών ή να συνεπάγεται χαμηλότερα επαγγελματικά και κοινωνικά πρότυπα και χαμηλότερα πρότυπα υγιεινής.

Το Συμβούλιο θεωρεί σημαντικό να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να υπάγουν τη χορήγηση άδειας για την παροχή λιμενικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της αυτοεξυπηρέτησης, σε ορισμένα κριτήρια όσον αφορά τα επαγγελματικά προσόντα και την οικονομική κατάσταση του παρόχου υπηρεσιών, τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές, περί ασφαλείας και περί απασχόλησης εκτιμήσεις καθώς και τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Ομοίως, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να ρυθμίζουν την πρόσβαση στο επάγγελμα, π.χ. με πιστοποιητικά που πρέπει να αποκτώνται με εξετάσεις. Εν προκειμένω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η κοινή θέση επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ιδιαίτερος αυστηρά κριτήρια όσον αφορά τη χορήγηση άδειας για την παροχή υπηρεσιών πλοήγησης.

Σχετικά με την απασχόληση, τις συνθήκες εργασίας και την κοινωνική προστασία, στην κοινή θέση του Συμβουλίου υπογραμμίζεται ότι η ελευθερία παροχής λιμενικών υπηρεσιών δεν πρέπει με κανένα τρόπο να επηρεάζει την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας ή να συνεπάγεται χαμηλότερα κοινωνικά πρότυπα.

Ομοίως, το Συμβούλιο είναι της άποψης ότι η ελευθερία παροχής λιμενικών υπηρεσιών δεν θα πρέπει να παρεμποδίζει τις δυνατότητες ενός λιμένα να αναπτύξει και να εφαρμόσει μια μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή πολιτική. Κατά συνέπεια, ο καθορισμός του φάσματος των εμπορικών δραστηριοτήτων που απορρέει από την πολιτική της ανάπτυξης ενός λιμένα δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένας περιορισμός που προέρχεται από περιορισμούς που αφορούν τον διαθέσιμο χώρο ή τη χωρητικότητα του λιμένα ή τις περί ασφαλείας ή περιβάλλοντος απαιτήσεις. Στην περίπτωση αυτή, δεν θα είναι αναγκαία μια διαδικασία επιλογής.

Το Συμβούλιο συμμερίζεται την άποψη ότι η διαδικασία για την επιλογή των παρόχων υπηρεσιών θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο αμερόληπτη και διαφανής. Σχετικά με το θέμα αυτό, έχουν καθοριστεί υποχρεώσεις για τη διαδικασία επιλογής οι οποίες προσφέρουν επαρκείς εγγυήσεις σε πιθανούς παρόχους υπηρεσιών, και οι οποίες παράλληλα είναι σαφείς και πρακτικά εφαρμόσιμες.

Το Συμβούλιο πιστεύει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών θα πρέπει να μπορούν ενεργούν με απόλυτη νομική βεβαιότητα, συμβάλλοντας έτσι στον στόχο της ανάπτυξης του λιμενικού τομέα με την προώθηση μακροπρόθεσμων επενδύσεων υπό σταθερές συνθήκες. Οι διάρκειες των αδειών για την παροχή λιμενικών υπηρεσιών έπειτα από την επιλογή των παρόχων υπηρεσιών καθορίστηκαν συνεπώς ώστε να καθίσταται δυνατή μια φυσιολογική απόσβεση και απόδοση των επενδύσεων που πραγματοποιούνται. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η διάρκεια μιας άδειας ποικίλλει σε συνάρτηση με τη σημασία των επενδύσεων που έχουν γίνει.

Το Συμβούλιο πιστεύει επίσης ότι θα πρέπει να δίνεται στους παρόχους υπηρεσιών η δυνατότητα για παράταση της άδειάς τους εάν έχουν κάνει σημαντικές επενδύσεις, ή να λαμβάνουν νέα άδεια με την έναρξη μιας νέας διαδικασίας επιλογής εάν προτίθενται να κάνουν τέτοιες επενδύσεις.

Η ανάπτυξη νέων λιμένων θα πρέπει επίσης να εξετάζεται με βάση κατάλληλες διατάξεις που να βασίζονται στις προαναφερόμενες αρχές.

Ομοίως, το Συμβούλιο επιθυμεί τη θέσπιση μεταβατικών μέτρων για τις υπάρχουσες άδειες, τα οποία να εξασφαλίζουν τη μέγιστη δυνατή νομική βεβαιότητα και να μην διαταράσσουν τις επενδυτικές πολιτικές στον τομέα αυτόν.

III. ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Η κοινή θέση του Συμβουλίου έχει ενσωματώσει τα κυριότερα χαρακτηριστικά των τροπολογιών που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την πρώτη ανάγνωση της πρότασης.

- Ακολουθώντας τη γνώμη του Κοινοβουλίου, το Συμβούλιο τροποποίησε διάφορες διατάξεις με σκοπό την απλούστευση και την αποσαφήνιση του κειμένου της οδηγίας, και ιδίως για το άρθρο 6 (Άδεια), το άρθρο 9 (Διαδικασία επιλογής), το άρθρο 12 (Διάρκεια) και το άρθρο 21 (Μεταβατικά μέτρα).
- Το Συμβούλιο συμμερίζεται τις ανησυχίες του Κοινοβουλίου σχετικά με τη ναυτική ασφάλεια και την προστασία του περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου σχετικές εκτιμήσεις αναφέρονται και τονίζονται σε διάφορες διατάξεις, π.χ. σε εκείνες που αφορούν τον στόχο της οδηγίας (άρθρο 1), τα κριτήρια για τη χορήγηση αδειών (άρθρο 6), τους περιορισμούς (άρθρο 8) και την πλοήγηση (άρθρο 14). Ομοίως, οι ανησυχίες του Κοινοβουλίου σχετικά με τη νομοθεσία σε θέματα απασχόλησης και κοινωνικά θέματα αντικατοπτρίζονται στις τροπολογίες σχετικά με τις άδειες (άρθρο 6), την αυτοεξυπηρέτηση (άρθρο 13) και την κοινωνική προστασία (άρθρο 19).
- Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας έχει επεκταθεί ώστε να περιλαμβάνει τις υδάτινες οδούς πρόσβασης σε λιμένες. Σύμφωνα με τη γνώμη του Κοινοβουλίου, στην κοινή θέση υπογραμμίζεται η σημασία των εκτιμήσεων περί ασφαλείας όσον αφορά την προσθήκη της υδάτινης οδού πρόσβασης (άρθρο 1 και 2).
- Ο ορισμός ενός συστήματος λιμένων τροποποιήθηκε σύμφωνα με την τροπολογία του Κοινοβουλίου (άρθρο 4).
- Το Συμβούλιο συμφωνεί με το Κοινοβούλιο ότι, σε λιμένες όπου υφίστανται περιορισμοί που έχουν σχέση με τον διαθέσιμο χώρο ή χωρητικότητα, δεν είναι αναγκαία η θέσπιση υποχρέωσης για την παροχή άδειας σε τουλάχιστον δύο παρόχους υπηρεσιών για κάθε κατηγορία φορτίων. Θα πρέπει εν προκειμένω να είναι επαρκής η υποχρέωση για την αρμόδια αρχή να επιτρέπει τον υψηλότερο δυνατό αριθμό παρόχων υπηρεσιών ανάλογα με τις συνθήκες (άρθρο 8).
- Το Συμβούλιο συμμερίζεται την άποψη του Κοινοβουλίου ότι η διάρκεια μιας άδειας που χορηγείται σε πάροχο υπηρεσιών σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα για μια εμπορικά βιώσιμη περίοδο λειτουργίας. Κατά συνέπεια, επιθυμεί την παράταση της διάρκειας της περιόδου της άδειας σε 10 έτη για τις περιπτώσεις που δεν αφορούν σημαντικές επενδύσεις. Ομοίως, σε περιπτώσεις που αφορούν σημαντικές επενδύσεις σε κινητά περιουσιακά στοιχεία, οι άδειες μπορούν να έχουν διάρκεια έως και 15 ετών, και για τις σημαντικές επενδύσεις σε ακίνητα περιουσιακά στοιχεία (και τις δαπανηρές επενδύσεις σε κινητά περιουσιακά στοιχεία) η μέγιστη διάρκεια της άδειας έχει καθοριστεί σε 36 έτη (άρθρο 12).
- Το Συμβούλιο συμφωνεί με το Κοινοβούλιο ότι θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα να απαιτείται από εγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών να πληρώνουν αποζημίωση σε προηγούμενους παρόχους υπηρεσιών (άρθρο 23).
- Το Συμβούλιο συμμερίζεται τη γνώμη του Κοινοβουλίου ότι οι υπηρεσίες πλοήγησης είναι καίριας σημασίας για τη ναυτική ασφάλεια. Ωστόσο, δεν θεωρεί σκόπιμο τον αποκλεισμό της πλοήγησης από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά της πλοήγησης, και ιδίως οι απαιτήσεις σχετικά με την κατάρτιση και τα επαγγελματικά προσόντα, το Συμβούλιο προσέθεσε ειδικούς κανόνες για αυτήν την υπηρεσία, καθιστώντας δυνατή την υπαγωγή της χορήγησης άδειας σε ιδιαίτερος αυστηρά κριτήρια όσον αφορά τη ναυτική ασφάλεια και τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Επιπλέον, ευθυγραμμισμένο με την τροπολογία του Κοινοβουλίου, το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να μπορούν να αναγνωρίζουν τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της πλοήγησης και να οργανώνουν αυτήν την υπηρεσία όπως κρίνουν σκόπιμο για λόγους ασφαλείας και υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Επίσης προσέθεσε τη δυνατότητα περιορισμού της αυτοεξυπηρέτησης στην υπηρεσία αυτή στη χορήγηση πιστοποιητικών εξαίρεσης πλοηγού ή την εξαίρεση ορισμένων κατηγοριών πλοίων από την υποχρεωτική πλοήγηση (αιτιολογικές σκέψεις 33 και 34 και άρθρο 14).

- Το Συμβούλιο συμφωνεί ότι ο ενισχυμένος ανταγωνισμός μεταξύ των παρόχων λιμενικών υπηρεσιών δεν είναι το μόνο στοιχείο που θα αυξήσει την ανταγωνιστικότητα και την αποτελεσματικότητα των λιμένων, συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση των θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων και των συνδυασμένων μεταφορών. Πιστεύει ότι η δημιουργία των συνθηκών για θεμιτό και ισότιμο ανταγωνισμό μεταξύ των ευρωπαϊκών λιμένων μέσω της διαφάνειας στις οικονομικές σχέσεις και της δημόσιας χρηματοδότησης είναι επίσης κεντρικής σημασίας στοιχεία για το θέμα αυτό. Εντούτοις, προκειμένου να μην διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας πέραν του δέοντος, κρίθηκε σκοπιμότερο να αντιμετωπισθούν τα θέματα αυτά σε διαφορετικό πλαίσιο. Προς τον σκοπό αυτόν, το Συμβούλιο ενέκρινε δήλωση με την οποία ζητείται από την Επιτροπή να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν σχετικές προτάσεις νομοθετικών και άλλων κατάλληλων μέτρων όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τον ανταγωνισμό μεταξύ λιμένων, τη δημόσια χρηματοδότηση των λιμενικών υποδομών, τις κρατικές ενισχύσεις και τη διαφάνεια στη δημόσια χρηματοδότηση.

Η κοινή θέση περιλαμβάνει επίσης μερικές τροποποιήσεις στην πρόταση της Επιτροπής σύμφωνα με τις αρχές που περιγράφονται ανωτέρω (II. Ανάλυση της κοινής θέσης), όσον αφορά, μεταξύ άλλων θεμάτων, το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, τη διάρκεια για τις άδειες ή τα μεταβατικά μέτρα.
